

Συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-369/96 και C-376/96

Ποινικές δίκες

κατά

Jean-Claude Arblade και Arblade & Fils SARL

και

κατά

Bernard Leloup κ.λπ.

(αιτήσεις του Tribunal correctionnel de Huy
για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως)

«Ελεύθερη παροχή υπηρεσιών — Προσωρινή μετακίνηση εργαζομένων προς
εκτέλεση συμβάσεως — Περιορισμοί»

Προτάσεις του γενικού εισαγγελέα D. Ruiz-Jarabo Colomer της 25ης Ιουνίου 1998	I - 8457
Απόφαση του Δικαστηρίου της 23ης Νοεμβρίου 1999	I - 8498

Περίληψη της αποφάσεως

1. *Ελεύθερη παροχή υπηρεσιών — Περιορισμοί — Υποχρέωση των επιχειρήσεων του οικοδομικού τομέα που ενεργούν παροχή υπηρεσιών να καταβάλλουν την κατώτατη αμοιβή που καθορίζεται από συλλογική σύμβαση ισχύουσα εντός του κράτους μέλους υποδοχής — Προϋποθέσεις*
[Συνθήκη ΕΚ, άρθρο 59 (νυν, κατόπιν τροποποίησης, άρθρο 49 ΕΚ) και άρθρο 60 (νυν άρθρο 50 ΕΚ)]

2. *Ελεύθερη παροχή υπηρεσιών — Περιορισμοί — Υποχρέωση των επιχειρήσεων του οικοδομικού τομέα που ενεργούν παροχή υπηρεσιών να καταβάλλουν εργοδοτικές εισφορές παρόμοιες με τις εισφορές που καταβάλλουν παράλληλα στον τόπο εγκατάστασώς τους — Απαράδεκτη*
[*Συνθήκη ΕΚ, άρθρο 59 (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρο 49 ΕΚ) και άρθρο 60 (νυν άρθρο 50 ΕΚ)*]
3. *Ελεύθερη παροχή υπηρεσιών — Περιορισμοί — Υποχρέωση των επιχειρήσεων του οικοδομικού τομέα που ενεργούν παροχή υπηρεσιών να καταρτίζουν έγγραφα συνδεδεμένα με τη σχέση εργασίας παράλληλα με την τήρηση παρομοίων εγγράφων στον τόπο όπου είναι εγκατεστημένες — Απαράδεκτη*
[*Συνθήκη ΕΚ, άρθρο 59 (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρο 49 ΕΚ) και άρθρο 60 (νυν άρθρο 50 ΕΚ)*]
4. *Ελεύθερη παροχή υπηρεσιών — Περιορισμοί — Υποχρέωση των επιχειρήσεων του οικοδομικού τομέα που ενεργούν παροχή υπηρεσιών να διατηρούν έγγραφα συνδεδεμένα με τη σχέση εργασίας στη διάθεση των αρχών εντός του κράτους μέλους υποδοχής — Προϋποθέσεις*
[*Συνθήκη ΕΚ, άρθρο 59 (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρο 49 ΕΚ) και άρθρο 60 (νυν άρθρο 50 ΕΚ)*]
5. *Ελεύθερη παροχή υπηρεσιών — Περιορισμοί — Υποχρέωση των επιχειρήσεων του οικοδομικού τομέα που ενεργούν παροχή υπηρεσιών να φυλάσσουν, μετά την παύση των δραστηριοτήτων τους εντός του κράτους μέλους υποδοχής, τα συνδεδεμένα με τη σχέση εργασίας έγγραφα στην εντός του κράτους αυτού κατοικία φυσικού προσώπου — Απαράδεκτη*
[*Συνθήκη ΕΚ, άρθρο 59 (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρο 49 ΕΚ) και άρθρο 60 (νυν άρθρο 50 ΕΚ)*]

1. Τα άρθρα 59 της Συνθήκης (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρο 49 ΕΚ) και 60 της Συνθήκης (νυν άρθρο 50 ΕΚ) δεν απαγορεύουν σε κράτος μέλος να επιβάλλει στις επιχειρήσεις του οικοδομικού τομέα που είναι εγκατεστημένες σε άλλο κράτος μέλος και εκτελούν προσωρινώς εργασίες εντός του πρώτου κράτους την υποχρέωση να καταβάλλουν στους αποσπασμένους εργαζομένους τους την κατάταξη αμοιβή η οποία καθορίζεται από τη συλλογική σύμβαση εργασίας που ισχύει στο πρώτο κράτος μέλος, υπό τον όρον ότι οι συναφείς διατάξεις είναι επαρκώς σαφείς και προσιτές ώστε να μη καθιστούν, στην πράξη, αδύνατο ή εξαιρετικά δυσχερή τον εκ μέρους ενός τέτοιου εργοδότη προσδιορισμό των υποχρεώσεων τις οποίες οφείλει να τηρεί.
2. Τα άρθρα 59 της Συνθήκης (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρο 49 ΕΚ) και 60 της Συνθήκης (νυν άρθρο 50 ΕΚ) απαγορεύουν σε κράτος μέλος να επιβάλλει, έστω και με νόμους δημοσίας τάξεως και ασφάλειας, στις επιχειρήσεις του οικοδομικού τομέα που είναι εγκατεστημένες σε άλλο κράτος μέλος και εκτελούν προσωρινώς εργασίες εντός του πρώτου κράτους την υποχρέωση να καταβάλλουν, για κάθε αποσπασμένο εργαζόμενο, εργοδοτικές εισφορές σε ασφαλιστικά συστήματα όπως τα βελγικά συστήματα «ενσήμων κακοκαι-

ρίας» και «ενοσήμων πίστεως» και να χορηγούν σε κάθε έναν από αυτούς ατομικό δελτίο, όταν οι επιχειρήσεις αυτές υπόκεινται ήδη σε κατ' ουσίαν παρόμοιες υποχρεώσεις από πλευράς σκοπού, συνισταμένου στη διασφάλιση των συμφερόντων των εργαζομένων, για τους ίδιους εργαζομένους και για τις ίδιες περιόδους δραστηριότητας, εντός του κράτους όπου οι επιχειρήσεις είναι εγκατεστημένες.

3. Τα άρθρα 59 της Συνθήκης (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρο 49 ΕΚ) και 60 της Συνθήκης (νυν άρθρο 50 ΕΚ) απαγορεύουν σε κράτος μέλος να επιβάλλει, έστω και με νόμους δημοσίας τάξεως και ασφαλείας, στις επιχειρήσεις του οικοδομικού τομέα που είναι εγκατεστημένες σε άλλο κράτος μέλος και εκτελούν προσωρινώς εργασίες εντός του πρώτου κράτους την υποχρέωση να καταρτίζουν συνδεόμενα με τη σχέση εργασίας έγγραφα, όπως ο κανονισμός εργασίας, το ειδικό μητρώο προσωπικού και, για κάθε απασπασμένο εργαζόμενο, ατομική κατάσταση μισθοδοσίας, υπό τη μορφή που απαιτεί η νομοθεσία του πρώτου κράτους, εφόσον η κοινωνική προστασία των εργαζομένων που μπορεί να δικαιολογήσει τις απαιτήσεις αυτές διασφαλίζεται ήδη με την προσκόμιση των συνδεομένων με τη σχέση εργασίας εγγράφων τα οποία τηρούν οι εν λόγω επιχειρήσεις κατ' εφαρμογήν της νομοθεσίας του κράτους μέλους όπου είναι εγκατεστημένες.

Αυτό συμβαίνει όταν, προκειμένου για την τήρηση των συνδεομένων με τη σχέση εργασίας εγγράφων, οι επιχειρήσεις υπόκεινται ήδη, εντός του κράτους όπου είναι εγκατεστημένες, σε κατ' ουσίαν παρόμοιες υποχρεώσεις από πλευράς σκοπού, συνισταμένου στη διασφάλιση των συμφερόντων των

εργαζομένων, για τους ίδιους εργαζομένους και για τις ίδιες περιόδους δραστηριότητας, με εκείνες που προβλέπει η νομοθεσία του κράτους μέλους υποδοχής.

4. Τα άρθρα 59 της Συνθήκης (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρο 49 ΕΚ) και 60 της Συνθήκης (νυν άρθρο 50 ΕΚ) δεν απαγορεύουν σε κράτος μέλος να υποχρεώνει τις επιχειρήσεις του οικοδομικού τομέα που είναι εγκατεστημένες σε άλλο κράτος μέλος και εκτελούν προσωρινώς εργασίες εντός του πρώτου κράτους την υποχρέωση να διατηρούν στη διάθεση των αρμοδίων αρχών, στη διάρκεια της περιόδου κατά την οποία οι εν λόγω επιχειρήσεις ασκούν δραστηριότητα επί του εδάφους του πρώτου κράτους μέλους, συνδεόμενα με τη σχέση εργασίας έγγραφα στο εργοτάξιο ή σε άλλο προσιτό και σαφώς προσδιορισμένο μέρος επί του εδάφους του κράτους αυτού, εφόσον το μέτρο αυτό είναι αναγκαίο προκειμένου το εν λόγω κράτος να μπορεί να ασκεί ουσιαστικό έλεγχο όσον αφορά την τήρηση της νομοθεσίας του δικαιολογούμενο από τον σκοπό της διασφάλισης της κοινωνικής προστασίας των εργαζομένων.
5. Τα άρθρα 59 της Συνθήκης (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρο 49 ΕΚ) και 60 της Συνθήκης (νυν άρθρο 50 ΕΚ) απαγορεύουν σε κράτος μέλος να επιβάλλει, έστω και με νόμους δημοσίας τάξεως και ασφαλείας, στις επιχειρήσεις του οικοδομικού τομέα που είναι εγκατεστημένες σε άλλο κράτος μέλος και εκτελούν προσωρινώς εργασίες εντός του πρώτου κράτους την υποχρέωση να φυλάσσουν, επί πενταετία αφότου έχουν παύσει να απασχολούν εργαζομένους εντός του πρώτου κράτους μέλους, συνδεόμενα με τη σχέση εργασίας έγγραφα, όπως το μητρώο προσωπικού και

η ατομική κατάσταση μισθοδοσίας, στην εντός του εν λόγω κράτους μέλους κατοικία φυσικού προσώπου το οποίο φυλάσσει τα έγγραφα αυτά υπό την ιδιότητα του εντολοδόχου ή του προστηθέντος. Οι απαιτήσεις αυτές δεν

δικαιολογούνται, καθόσον ο έλεγχος της τηρήσεως των νομοθεσιών περί της κοινωνικής προστασίας των εργαζομένων στον οικοδομικό τομέα μπορεί να διασφαλιστεί με λιγότερο περιοριστικά μέτρα.